

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 812/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosza Mészarosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť Rudolfa [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Spišákom, Idanská 17, Košice, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 51 Er 93/2014 z 31. mája 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Spišákom, Idanská 17, Košice, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 51 Er 93/2014 z 31. mája 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že napadnutým uznesením okresný súd zamietol námietky sťažovateľa proti exekúcii č. EX 2093/2014-8 vykonávanej súdnym exekútorom Ing. JUDr. Bohumilom Husťákom na základe rozsudku okresného súdu sp. zn. 24 C 64/2013 z 29. apríla 2014 (ďalej aj „exekučný titul“), námietky sťažovateľa proti trovám exekúcie, ako aj návrh sťažovateľa (povinného) na odklad exekúcie. Námietkami proti exekúcii sťažovateľ namietal, že exekučný titul mu nebol doručený, teda nie je právoplatným a vykonateľným rozhodnutím. Keďže exekučný titul nebol vydaný zákonným postupom, existujú podľa sťažovateľa okolnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti nároku a sú tu dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že o exekučnom titule sa dozvedel až „z upovedomenia o začatí exekúcie č. EX 2093/2013 zo dňa 22. 12. 2009, ktoré bolo doručené sťažovateľovi až dňa 7. 10. 2014 a proti ktorému podal dňa 20. 10. 2014 sťažovateľ námietky. Sťažovateľ tiež požiadal Okresný súd Košice II o doručenie rozsudku sp. zn. 24 C/64/2013 z 29. 4. 2014, proti ktorému po jeho doručení dňa 19. 6. 2015 podal podaním zo dňa 4. 7. 2015 odvolanie a následne podal aj odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Košice II sp. zn. 24 C/64/2013-70 zo dňa 23. 9. 2015, ktorým súd zamietol návrh sťažovateľa na podanie odvolania proti rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 24 C/64/2013-49 zo dňa 29. 4. 2014, o ktorom doposiaľ súdy nerozhodli.“.

Podľa sťažovateľa nedoručenie exekučného titulu „malo priamy dôsledok vylúčenia možnosti povinného ako spotrebiteľa uplatniť procesné práva umožňujúce účinne ovplyvniť toto rozhodnutie súdu. Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu

konania i bez návrhu zastavená... Okresný súd Košice II pochybil, keď exekúciu v konaní sp. zn. 51 Er/93/2014 ako neprípustnú nezastavil a postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 51 Er/93/2014, Ex 2093/2013 z 31. 5. 2016 boli porušené jeho základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru. ... sťažovateľ bol postupom okresného súdu zbavený možnosti produkovať aj ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, čo navrhoval aj jeho vypočutím súdom, čím došlo k porušeniu jeho procesných práv ako účastníka konania, ktorých dôsledok sa prejavil vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 11 ods. 1 a 36 ods. 1, 2 Listiny základných práv a slobôd a základné právo na spravodlivý proces a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 51 Er/93/2014-9 zo dňa 31. 5. 2016 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Košice II sp. zn. 51 Er/93/2014-9 zo dňa 31. 5. 2016 sa zrušuje.

3. Okresný súd Košice II je povinný vyplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- EUR.

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 303,16 EUR na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Spišáka v lehote dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľ

navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia ním označených práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom, ku ktorým malo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým boli zamietnuté námietky sťažovateľa proti exekúcii vedenej súdnym exekútorom Ing. JUDr. Bohuľom Husťákom pod sp. zn. Ex/2093/2013 a jeho námietky proti trovám exekúcie, ako aj jeho návrh na odklad exekúcie.

V exekučnom konaní podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov má povinný viacero právnych prostriedkov obrany a ochrany svojho postavenia, ktoré môže využiť vtedy, ak sa pri nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky ďalšieho postupu exekučných orgánov, ku ktorým patrí aj tvrdenie sťažovateľa, že exekúcia sa začala, aj keď nie je splnený jej materiálny predpoklad, t. j. neexistuje vykonateľné rozhodnutie, ktoré jej vykonanie pripúšťa (neprípustnosť exekúcie).

K právnym prostriedkom, ktoré zákon na ochranu základných práv a slobôd sťažovateľovi zákon účinne poskytuje, patria nielen námietky proti exekúcii podľa § 50 Exekučného poriadku, ale aj návrh na odklad exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku a návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Účel týchto právnych prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní je rovnaký a spravidla spočíva v tom, že v absolútne alebo relatívne neprípustnej exekúcii sa nesmie pokračovať a musí sa zastaviť a prípadne pred rozhodnutím o zastavení sa musí exekúcia aj odložiť (jej vykonávanie).

Z už uvedeného vyplýva, že námietky proti exekúcii sú len jedným z prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní. Nejde však o najúčinnjší prostriedok ochrany práv povinného, pretože nevyhovenie námietkam nemožno spravidla napádať riadnym opravným prostriedkom. Účinnjším prostriedkom obrany povinného je návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (z dôvodu, že možno očakávať zastavenie exekúcie), ktorý možno podať kedykoľvek po doručení upovedomenia o začatí exekúcie, ak je spojený s návrhom na zastavenie exekúcie. Rovnako je prípustné aj samostatne podať návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku bez ohľadu na to, či boli, alebo neboli podané námietky proti exekúcii podľa § 50 Exekučného poriadku, prípadne sa takým námietkam nevyhovelo.

Vyššia účinnosť návrhu na zastavenie exekúcie vo vzťahu k ochrane povinného vyplýva z toho, že proti rozhodnutiu o tomto návrhu je prípustné v prevažnej väčšine

prípadoch odvolanie, o ktorom sa rozhoduje v riadnom inštančnom postupe na súde vyššieho stupňa. Odvolanie je podľa § 58 ods. 5 Exekučného poriadku vždy prípustné v prípadoch ustanovených v § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h), k) až m), t. j.

- ak sa začala exekúcia vykonávať a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným,
- ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané,
- ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie,
- ak súd rozhodol, že majetok štátu podľa § 61c ods. 2 Exekučného poriadku je nevyhnutne potrebný na plnenie úloh štátu alebo na plnenie verejnoprospešného účelu alebo že majetok Exportno-importnej banky Slovenskej republiky podľa § 61c ods. 2 Exekučného poriadku je nevyhnutne potrebný na vykonávanie jej činností a plnenie jej úloh,
- ak je výkon exekučného titulu v rozpore s verejným poriadkom, a napokon aj v prípade,
- ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na 1. neprijateľné zmluvné podmienky, 2. obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo 3. rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom (m. m. IV. ÚS 268/07, IV. ÚS 193/2010).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podaním z 20. októbra 2014 podal námietky proti exekúcii a trovám exekúcie č. EX 2093/2014-8 a zároveň požiadal okresný súd o odklad exekúcie a navrhol, aby okresný súd vydal uznesenie, ktorým „*Exekučné konanie č. EX 2093/2014-8 proti povinnému [REDAKOVANÉ]... vykonávané súdnym exekútorom Ing. JUDr. Bohumilom Husťákom povereným na vykonanie exekúcie Okresným súdom Košice II... vydaného súdom na základe návrhu oprávnených a exekučného titulu rozhodnutia Okresného súdu Košice II sp. zn. 24 C/64/2013 z 29. 4. 2014 pre vymoženie pohľadávky v sume 14.000,- € s príslušenstvom sa odkladá na dobu 6 mesiacov.*“

Exekučný poriadok umožňoval sťažovateľovi takú ochranu ním označených práv, na ktorú bol oprávnený bez časového obmedzenia ihneď po začatí exekučného konania,

o ktorom sa dozvedel najneskôr doručením upovedomenia o začatí exekúcie. Sťažovateľ bol oprávnený, ale aj povinný na to, aby všetky právne prostriedky pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy využil, teda nielen námietky podľa § 50 Exekučného poriadku a návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku, ale aj návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku.

Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ okresnému súdu 14. júla 2016 doručil návrh na odklad exekúcie sp. zn. Ex 2093/2013 v súlade s § 56 Exekučného poriadku, ktorý spojil s návrhom na zastavenie exekúcie [§ 57 ods. 1 písm. a), g) a l) Exekučného poriadku]. Následkom kumulatívneho uplatnenia návrhu na odklad exekúcie a návrhu na zastavenie exekúcie je to, že ku skončeniu exekučného konania nemôže dôjsť, keďže do rozhodnutia súdu o odklade exekúcie môže exekútor vykonávať len úkony smerujúce k zabezpečeniu majetku povinného.

Podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku môže súd aj bez návrhu povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená (§ 57 Exekučného poriadku).

Podľa § 56 ods. 6 Exekučného poriadku do rozhodnutia súdu o odklade exekúcie môže exekútor vykonávať len úkony smerujúce k zabezpečeniu majetku povinného.

V súlade s § 57 ods. 1 písm. a), g) a l) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným [písm. a)], exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať [písm. g)], je výkon exekučného titulu v rozpore s verejným poriadkom [písm. l)].

V návrhu na odklad exekúcie a jej zastavenie zo 14. júla 2016 sťažovateľ uvádza všetky tie podstatné skutočnosti, ktorými odôvodňuje aj porušenie svojich práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu. Vzhľadom na princíp subsidiarity, na ktorom je založená právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), sa so všetkými námietkami, ktoré sťažovateľ uplatnil aj v sťažnosti

podanej ústavnému súdu, musí v prvom vysporiadať rade okresný súd. Navyše proti rozhodnutiu okresného súdu ako exekučného súdu v takom prípade je v súlade s § 58 ods. 5 Exekučného poriadku prípustné aj odvolanie, o ktorom by rozhodoval odvolací súd.

Iba za predpokladu, že sťažovateľ využije všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebol s ich uplatnením úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. K tomu treba dodať, že sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (m. m. IV. ÚS 193/2010).

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Vzhľadom na skutočnosť, že o návrhu sťažovateľa na odklad exekúcie a jej zastavenie ešte okresný súd nerozhodol a navyše sťažovateľ môže prípadne podať proti rozhodnutiu okresného súdu odvolanie, o ktorom je oprávnený rozhodnúť odvolací súd, je zjavné, že sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť predčasne, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti ako neprípustnej.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch uplatnených v sťažnosti (vrátane návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení) už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2016